

DET KONGELIGE
KOMMUNAL- OG DISTRIKTSDEPARTEMENT

KONSULTASJONER MELLOM STATEN OG KOMMUNESEKTOREN

**REFERAT FRA DET 1. KONSULTASJONSMØTET 6.
MARS 2026**

Til stede: *Fra staten:* Kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran, statssekretær Astrid Huitfeldt (FIN), Kjersti Næss Torstensen (FIN adm.) og Cathrin Sætre (KDD adm.)

Fra KS: Gunn Marit Helgesen (styreleder), Odd Stangeland (første nestleder), Aud Hove (andre nestleder), Anne Strømøy (fylkesordførerkollegiet), Bjørn Fauchald (sentralt kommunedirektørutvalg), Carl-Jakob Midttun (fylkeskommunekollegiet), Torbjørn Eika (KS adm.), Rune Bye (KS adm.), Liv Merete Wiker (KS adm.), Helga Birgitte Aasdalen (KS adm.) og Siri Lombness (KS adm.)

Dato: 6. mars kl. 12.15-13.45

Møteleder: Bjørnar Skjæran (KDD)

Referent: Kaja Eriksrød (KDD)

1. Konsultasjonsmøtet

Skjæran innledet med å ønske velkommen til konsultasjonsmøtet.

2. Notat fra TBU av mars 2026 om den økonomiske situasjonen i kommunesektoren

Finansdepartementet ved statssekretær Astrid Huitfeldt og Kjersti Næss Torstensen (adm.) gjorde kort rede for situasjonen i norsk økonomi. Det ble vist til at vi legger bak oss et år preget av betydelige geopolitiske hendelser, som også vil påvirke tiden fremover. Behovet for å prioritere forsvar og beredskap fremover ble trukket frem.

Skjæran gjorde kort rede for hovedpunktene i TBU-notatet om den økonomiske situasjonen for kommunesektoren. Skjæran var fornøyd med at de økonomiske resultatene ble betydelig styrket i 2025 etter svakere resultater i kommuneøkonomien i de to foregående årene, da særlig i 2024. Han viste også til at gode resultater må ses i sammenheng med både godt arbeid i sektoren og store bevilgninger fra staten.

Helgesen viste til at KS også er fornøyd med at resultatene var bedre for 2025 enn de foregående årene. Samtidig viste hun til at det er forskjell på økonomien i makro, og hvordan det står til i den enkelte kommune. Bedring i økonomien skyldes også at kommunene har satt i gang omfattende omstillingsprosesser. Helgesen viste også til at

lønnsveksten generelt har blitt lavere ettersom mange kommuner har kuttet ned på antall ansatte. Skjæran supplerte med at mangel på arbeidskraft blir en av de største utfordringene våre fremover, og at handlingsrom ikke bare handler om økonomi. Han understreket behovet for at staten og KS er tydelig om dette budskapet framover.

Helgesen var enig i dette, og trakk frem at omstilling har en pris. Tjenestene til innbyggerne kommer til å bli levert på en annen måte fremover. Huitfeldt var også enig i at det er viktig at regjeringen og KS kommuniserer på lik måte utad. Hove påpekte at kommunesektoren også må ha et handlingsrom for å få til omstilling.

3. Notat fra TBU av mars 2026 om demografisk utvikling og kommunesektorens utgifter

Skjæran gjorde kort rede for hovedpoengene i TBU-notatet om demografisk utvikling og kommunesektorens utgifter fremover.

Helgesen, Midttun og Hove tok opp at det kommer til å bli krevende for kommunene å ta imot flere flyktninger, ettersom kommunene allerede har tatt imot svært mange flyktninger fra Ukraina. Fylkeskommunene står også overfor demografiske utfordringer, og de har en samfunnsutviklerrolle som også krever ressurser.

Huitfeldt roste kommunesektoren for jobben de har gjort med å ta imot flyktninger fra Ukraina.

4. Innspill fra KS

Helgesen redegjorde for KS' innspill om kommuneøkonomien for 2026 og 2027, forventninger til revidert nasjonalbudsjett og forventninger til kommuneopplegget for 2027.

KS viste særlig til temaer som er knyttet til press i de kommunale tjenestene. Det ble vist til at fullføringsreformen i videregående opplæring ikke nødvendigvis fungerer etter sin hensikt, og er økonomisk krevende for flere fylkeskommuner. Det ble også vist til utfordringer omkring kollektivtrafikk og økte priser på busskontrakter, utfordringer for kommunene i forbindelse med å ta imot flyktninger, og etterslepet på fylkesveier, særlig med tanke på potensielle beredskapssituasjoner og sivilforsvar. Stangeland pekte på at kommunene ikke nødvendigvis ber om mest mulig penger, men større grad av frihet til å gi innbyggerne de velferdstjenestene de har rett på.

Skjæran viste forståelse for de ulike utfordringene KS trakk frem. Selv om Kommunal- og distriktsdepartementet ikke har direkte ansvar for flere av temaene som ble tatt opp, er det viktig med en god dialog.

Helgesen trakk også frem arbeidet med kommunekommisjonen. Hun viste til at arbeidet med å redusere det statlige styringstrykket overfor kommunesektoren fremover må bli et felles arbeid. Kommunene har ikke bare behov for økte midler, men mindre statlig styring for nettopp å øke handlingsrommet til å drive på en annen måte enn man har gjort tidligere. Fauchald roste kommunekommisjonens arbeid så

langt, og viste til at KS er spente på NOU 2. Hove påpekte at også staten må omstille seg, for at kommunesektoren skal kunne omstille seg.

Skjæran og Huitfeldt understrekte viktigheten av samarbeid et tydelige felles budskap for å klare å gjøre noe med det statlige styringstrykket.

5. Eventuelt

Det var ingen saker under eventuelt.

Skjæran avsluttet med å takke for møtet.